portalZP
PRAWO I PRZETARGI

PZP w praktyce zamawiającego i wykonawcy

10 powtarzających się problemów

portalZP
PRAWO I PRZETARGI

Wszystko, czego potrzebujesz! Nowoczesne rozwiązania w jednym miejscu!

Nasza biblioteczka to zbiór najlepszych książek i e-booków, które pomogą Ci w codziennej pracy z procedurą zamówień publicznych.

Sprawdź już dziś!

PZP w praktyce zamawiającego i wykonawcy. 10 powtarzających się problemów
Copyright © Warszawa 2026 by Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

Autorzy: Andrzela Gawrońska-Baran, Justyna Rek-Pawłowska, Katarzyna Bełdowska, Krzysztof Hodt, Agata Smerd, Iwona Bujak
Redakcja: Anna Jagodzińska
Redakcja merytoryczna: Justyna Rek-Pawłowska
Korekta: Zespół
Koordynator produkcji: Mariusz Jezierski
Koordynator projektów wydawniczych: Anna Jagodzińska
Content & Publishing Leader: Marta Grabowska-Peda

Projekt graficzny okładki: Agnieszka Makowska
Zdjęcie na okładce: Freepick
Skład i łamanie: Agnieszka Makowska

Wydanie I
Stan prawny: kwiecień 2026 r.
ISBN: 978-83-8409-761-8
Kod produktu: 1BX0096

Wydawca:
Wiedza i Praktyka sp. z o.o.
03-918 Warszawa, ul. Łotewska 9a
tel. 22 518 29 29, faks 22 617 60 10
www.wip.pl

Publikacja uwzględnia stan prawny obowiązujący na dzień 20 kwietnia 2026 r.

Niniejsza publikacja oraz wszystkie zawarte w niej teksty, grafiki i materiały są chronione prawem autorskim. Żadna część tego e-booka nie może być reprodukowana, przechowywana w systemach wyszukiwania lub transmitowana w jakiejkolwiek formie i jakimikolwiek środkami – elektronicznymi, mechanicznymi, kopiowania, nagrywania lub innymi – bez uprzedniej pisemnej zgody Redakcji.

Zakaz ten nie dotyczy cytowania ww. materiałów w granicach dozwolonego użytku, z powołaniem się na źródło.

Treści zawarte w niniejszej publikacji mają charakter wyłącznie informacyjny i edukacyjny. Publikacja została przygotowana z zachowaniem najwyższej staranności oraz z wykorzystaniem wysokich kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia autorów oraz konsultantów. Niemniej jednak zawiera ona ogólne wskazówki i nie powinna być traktowana jako indywidualna porada prawna, finansowa, medyczna ani żadna inna forma profesjonalnej konsultacji.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za decyzje podjęte na podstawie informacji zawartych w tej publikacji. W przypadku potrzeby uzyskania specjalistycznej porady zaleca się konsultację z odpowiednim ekspertem lub specjalistą w danej dziedzinie.

Spis treści

Wstęp 6

Czy określając wysokość wadium, trzeba uwzględnić opcję? 7

Jak ustalić wysokość wadium w zamówieniach publicznych? 7

Czy opcja wpływa na wartość zamówienia przy ustalaniu wadium? 8

FAQ – najczęstsze pytania o wadium i prawo opcji 8

Czy brak wyjaśnień RNC powoduje przepadek wadium? 10

Brak wyjaśnień RNC skutkuje odrzuceniem oferty, a nie przepadkiem wadium 10

Co wynika z komentarza do Pzp? 11

Brak wyjaśnień RNC nie jest podstawą zatrzymania wadium 12

Czy wykonawca może zgłosić podwykonawcę podczas realizacji umowy? 13

Jakie obowiązki dotyczące podwykonawstwa powstają na etapie realizacji umowy? 14

Czy zamawiający może weryfikować podwykonawcę? 14

Czy trzeba aktualizować załącznik do SWZ? 15

Unieważniona część zamówienia – jak prawidłowo oszacować nowe postępowanie? 16

Case study: jako zlecić unieważnione części zamówienia? 16

Procedury częściowe cechuje autonomia 17

Jak oszacować unieważnione zamówienia częściowe w kontekście całego planu zamówień? 18

Jak oszacować dokumentacje projektowe zgodnie z Pzp? 19

Case study: inwestycja budowlana obejmująca różne branże 19

Stanowisko UZP w sprawie szacowania dokumentacji projektowych 20

Jak ocenić, czy mamy do czynienia z jednym obiektem budowlanym? 20

Czy w zamówieniach poniżej 170 tys. zł można wskazać markę produktu lub znak towarowy? 22

Zasady zamówień poniżej 170 000 zł, o których trzeba pamiętać 23

Czy należy stosować równoważność? 23

Jak stosować markę produktu i znaki towarowe w zamówieniu poniżej 170 000 zł? 24

Oferty z różnymi stawkami VAT w postępowaniu – jak je oceniać? 25

Case study: różne stawki VAT w ofertach – przykład z papierem do EKG 25

Czy zamawiający powinien wskazać właściwą stawkę VAT w postępowaniu? 26

Dlaczego w tym postępowaniu mogły pojawić się różne stawki VAT? 27

Czy oferta ze stawką 23% VAT powinna zostać odrzucona? 28

Czy zamawiający może żądać wykazania robót zakończonych protokołem odbioru końcowego? 29

Czy zamawiający może odmówić waloryzacji z powodu spóźnionego wniosku? 31

Wstęp

Czy wadium należy liczyć także od prawa opcji? Czy brak wyjaśnień rażąco niskiej ceny oznacza przepadek wadium? Czy wykonawca może zgłosić podwykonawcę dopiero na etapie realizacji umowy? A może zamawiający musi ponownie oszacować unieważnioną część zamówienia? W e-booku odpowiadamy na najczęstsze pytania, z którymi mierzą się zamawiający i wykonawcy w codziennej pracy. Pokazujemy praktyczne rozwiązania, wskazujemy podstawy prawne i wyjaśniamy, jak podejmować decyzje zgodne z Pzp.

Czy określając wysokość wadium, trzeba uwzględnić opcję?

Czy w postępowaniu, w którym zamawiający stosuje opcję, wadium należy ustalić od wartości zamówienia podstawowego czy całej wartości zamówienia łącznie z kwotą prawa opcji? Sprawdź w opracowaniu.

Co do zasady wadium należy ustalić od całej wartości zamówienia, czyli wraz z prawem opcji. Nie istnieje przepis ustawy Pzp, który pozwalałby – w przypadku opcji – ograniczyć wysokość wadium wyłącznie do wartości zamówienia podstawowego. Dlatego podstawą ustalenia wadium jest pełna wartość zamówienia, obejmująca również opcję.

Jak ustalić wysokość wadium w zamówieniach publicznych?

Wysokość wadium określa zamawiający, przy czym – zgodnie z art. 97 ust. 2 ustawy Pzp – nie może ona przekroczyć:

- 3% wartości zamówienia (dla zamówień o wartości równej lub przekraczającej progi unijne),
- 1,5% wartości zamówienia (zamówienia o wartości niższej niż progi unijne).

Jeżeli zamówienie obejmuje prawo opcji, wartość zamówienia ustala się z uwzględnieniem maksymalnego zakresu świadczenia, zgodnie z art. 31 ust. 2 ustawy Pzp. Oznacza to, że podstawą obliczenia wadium jest wartość obejmująca również opcję.

W praktyce zamawiający przyjmuje maksymalny dopuszczony umową zakres świadczenia wykonawcy jako podstawę do ustalenia wadium.

Czy opcja wpływa na wartość zamówienia przy ustalaniu wadium?

W niektórych przypadkach, gdy przepisy ustawy Pzp nakazują sumować wartości zamówień, określenie maksymalnej kwoty wadium w stosunku procentowym do łącznej wartości zamówienia nie byłoby właściwe.

Przewidziano zatem w ustawie Pzp wyjątki wskazujące na to, że wysokość wadium ustala się w stosunku do wartości danej części zamówienia czy też wartości zamówienia podstawowego (zob. art. 97 ust. 3 i 4 ustawy Pzp).

- Jeżeli zamawiający dopuszcza składanie ofert częściowych lub udziela zamówienia w częściach, określa kwotę wadium dla każdej z części.
- Jeżeli zamawiający przewiduje udzielenie zamówień, o których mowa w art. 214 ust. 1 pkt 7 i 8 lub art. 388 pkt 2 lit. B i c, lub art. 415 ust. 2 pkt 5 i 6, określa kwotę wadium dla wartości zamówienia podstawowego.

Opisane wyjątki nie obejmują jednak przypadku zamówienia z opcją. Stąd należy wyprowadzić wniosek, że zamawiający ustalając wysokość wadium, powinien wziąć pod uwagę wartość zamówienia z opcją.

FAQ – najczęstsze pytania o wadium i prawo opcji

Czy wadium uwzględnia prawo opcji?

Tak. Wadium ustala się od całkowitej wartości zamówienia, obejmującej również prawo opcji.

Czy można ustalić wadium tylko od zamówienia podstawowego?

Nie, jeżeli zamówienie obejmuje opcję. Ustawa Pzp nie przewiduje takiego wyjątku dla prawa opcji.

Jaka jest maksymalna wysokość wadium?

W postępowaniach powyżej progów unijnych wadium nie może przekroczyć 3% wartości zamówienia, a w zamówieniach krajowych 1,5% wartości zamówienia.

Czy są wyjątki od ustalania wadium od pełnej wartości zamówienia?

Tak, ale nie dotyczą one prawa opcji. Przykładowo przy zamówieniach podzielonych na części wadium ustala się odrębnie dla każdej części.

Dlaczego opcja wpływa na wysokość wadium?

Ponieważ przy ustalaniu wartości zamówienia należy uwzględnić maksymalny zakres świadczenia, jaki może zostać zrealizowany (art. 31 ust. 2 Pzp).

Podstawa prawna

- art. 31 ust. 2 ustawy z 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (tekst jedn.: Dz.U. z 2024 r. poz. 1320 ze zm.).